

**CL. V. Ioannis Wamesii, I. C. Celeberrimi, In Academia
Lovaniensi Antecessoris Primarii, Responsorum Sive
Consiliorum De Iure Pontificio Tomus ...**

Wamesius, Johannes

[S.l.], 1643

De Præscriptionibus. Consilium CXLVI.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98691](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98691)

solvendique aliquam dilationem composita sunt, ut non obscure inde constet Reos in perpetua ac continua obligatione esse, non in arbitrii sui & beneplaciti potestate. Patet id quoque ex processu ac sententia interjuratos oppidi de Peer, ac Gerardum Meuwen pridem lata, ex qua tam de antiquitate temporis, quo hæc exactio præstita est, quam de causa ejus satis constat: sic ut his attentis, nihil obstante simili exceptione dicti Arnoldi (quali etiam Rei nunc utantur) quod Dominus de Peer subditos in suis privilegijs conservare teneretur, nisi Dominus per sententiam Scabinorum oppidi de Peer dictus Gerardus condemnatus fuerit ad contributionem in dicta exactio: ut mirum sit, cur Rei, quibus partim agentibus, partim judicantibus in dicta causa, pro subsistentia hujus exactiois tunc videbatur necessaria ad hanc præstationem obligatio, jam in hac causa contrarium sustinendo, D. Actorem fatigent; præsertim quod ex illius causæ testimonijs in hac secunda instantia exhibitis, quæ supra diximus de antiquitate hujus præstationis, evidentijs appareant. * Et licet Rei hæc testimonia avertant, quasi in alia causa & inter alias personas recepta sint, Bart. in l. cum lite. D. Ind. solvi: quia tamen de eodem genere controversiæ sunt, & in ea Rei Actoris ac Iudicis partes respective sustinuerunt, non satis honesta videtur ea averfio: sic quod in omnem eventum ex his testimonijs & actis semiplena probatio adversus Reos constitui, eaque cum alijs conjuncta ad plenissimam ac indubitatam fidem prodelle debeat. *Id. in l. 2. u. 17. C. De eden. & ibid. late lasen. nu. 21. Sovinus in fallen. reg. 6.*

Secundi gravaminis allegatio perinde non satis probabilis est: * nam quamvis in indistincta numerorum seu florenorum appellatione contineantur exiguiore, l. Nummi de leg. 3. & in obscuris minimum semper veniat, l. Semper in obscuris de reg. jur. & in obscuritate debitori potius, quam creditori faueatur, l. Veteribus de pact. in re tamen proposita nulla debet esse dubitatio, cum nulla sit obscuritas: obscuritatem enim avertit usus & mos regionis, quem si de eo constat oportet inprimis sequi, d. l. Nummi. Regula enim de sumendo eo, quod minimum est in re obscura, subsidiaria tantum est, nec ex ea ius sumitur, nisi quando non constat de eo, quod actum est, neque apparet quid verosimilius sit, nec denique quid fieri soleat, Decius in d. l. Semper in obscuris nu. 1. Iam vero satis evidenter probatum est, in oppido Perenti in usu esse florenos & monetam Brabantia, & secundum illorum valorem omnes contractus fieri, & solutiones expediri; sic quod ad Hasselenses florenos non pateat hic recursus, d. c. Ex parte & ibi Doct. Apparet id quoque ex scedulis distributionis ac collectionum hujus exactiois, quæ ad Hasselenses vel alios florenos accommodatæ nulla ratione constare possent. Deinde, quod propius huc pertinet, ex suprascriptis literis ex parte Communitatis ad Actorem scriptis, clarissime constat majores Hasselensibus deberi. Ita quod in hoc articulo iustior esset Actoris querela; ob id, quod arbitri tenorem dictarum literarum sequuti ad Brabanticos florenos præcisè non

fecerint condemnationem, sed ad tertium velut quoddam genus, in quo duo cum dimidio steteri Brabantici efficiunt tres fluseros exactioales, quod à proposito utriusque partis alienum est, inter quas tantum contentio fuit de Hasselensibus & Brabanticis. Nam licet Actor hujusmodi literas exhibuerit, non tamen eas exhibuit, nisi quatenus pro intentione sua facerent, ad probandum scilicet necessitatem & obligationem hujus exactiois; ita ut, qua parte pro Reis faciunt, fidem non mereantur, quia ab ipsis scriptæ & missæ fuerunt. Exemplo l. Rationes c. De probat.

Tertium, quod pro gravamine Rei adducunt, levius est, quam in quo diu hæere debemus: nam cum Rei specificationem nullam proposuerint, neque de ea actum fuerit, sed tantum per Reos conservationis ac defensionis mentio per modum exceptionis sit obiecta, idque indefinitè; satis abunde, imò plus quam conditio actorum seu processus patiebatur, Reis per eandem sententiam prospectum est. Et cum indefinita oratione Actor condemnatur ad privilegiorum conservationem, ad omnia omnino trahenda est specificatio, cum equipollet universalis, l. Si pluribus de leg. 2. Dynus ad Rub. de reg. jur. l. b. 6. licet affirmative pronuntiata sit; cum necessariò insit, hoc est (uti Rei proponunt) Actor obligetur ad omnium privilegiorum conservationem & observationem, Bart. in d. l. Si pluribus num. 6. Ita ut hæc sententia in hac parte dici non possit incerta, obscura, aut Reis præjudicialis; sed multum clara ac favorabilis, ut qui per eam ad omnium privilegiorum observationem obligatum habent Actorem.

De Præscriptionibus.

SUMMARIVM.

Præscriptio statutaria.

1. Præscriptio biennij ex ordinatione Caroli V. adversus actionem de symbolis apud enopolis aut similes consumptis quando currere incipiat.
2. Præscriptio statutaria laicorum an constringat Iudicem Ecclesiasticum.
3. Præscriptio statutaria quibus prodesse non possit.
4. Negantis pena.

CONSILIVM CXLVI.

EX parte Danielis ab Asca Rei objicitur Guilielmo Lantheete Actori in hac lite, coram Magnifico D. Rectore, statutaria præscriptio biennij ex ordinatione Caroli V. Imperatoris, denegantis actionem de symbolis sub credito apud veditores vini vel cerevisiæ consumptis post lapsum biennij. Verum dinumeratio temporis facile avertit hanc exceptionem; ob id, quod novissimum symbolum sub credito consumptum sit de 2. mensis Junij anno 1584. lis autem inchoata sit 10. Januar. anno 1586. qua die ad plenum biennium ex dicta secunda Junij decerant fore quinque menses. * Et quamvis annotata quædam symbola excedant tempus biennij, partim anno 1581. partim 1583. in creditum annotata; in detamè præscriptioni subijci non debent, propter continuationem consumptionis sub credito in sequentibus annis, qui infra biennium sunt: ita epim

ita enim accipienda est hæc nova ordinatio, ut biennium hoc currere incipiat ex die novissimæ consumptionis & crediti: nam quamdiu durat continuatio accipiendi sub credito, perinde proclivis non est præsumptio solutionis; quæ facile inducitur, si post novissimum creditum totum biennium sine novo credito labatur. Nam non solent caupones, cessante continuatione diversionis & consumptionis, tam diu in credito persistere, ut facilius solent cum in creditum eundi continuatio, & accumulatio creditorum durat, & medio tempore aliquid in solutum datur; quod rei experientia satis docet. Eoque sensu accipit & interpretatur similem Regni Franciæ constitutionem Petrus Rebuffus, in tract. de mercatorib. minutat. vend. artic. 1. gloss. 18. ad consil. Reg. tom. 2. *

2. qui hoc amplius (quod ad propositum accommodatissimum est) dicit in d. tract. artic. 1. gloss. ult. nu. 11. ex sententia Baldi, cons. 184. Municipali lege vol. 5. huiusmodi ordinationem non contringere iudicem Ecclesiasticum, quin eam non obstantem, ex veritate debiti & conscientiæ, debitorem condemnare possit, etiam post tempus huius laicalis præscriptionis. Ecclesiastici enim iudices, inter quos est proculdubio Magnificus Dominus Rector, secundum regulas juris Canonici iudicare debent, cap. Quod clericus de foro compet. quo iure certum est, nullam præscriptionem cum mala fide procedere, non tantum quoad reales, verum etiam personales actiones, cap. fin. & ibi not. De præscrip. Rebuff. d. gloss. ult. nu. 3. Guido Papa decis. 139. Steph. Bertrandus consil. 377. Viso casu vol. 4. ne contingat sic improbum debitorem foveri in peccato, quod jus Canonicum præcavere studet. * Et quia dicta ordinatio fundatur in præsumpta solutione, præsumptio autem solutionis esse non possit, ubi qui convenitur negat contractum debitum, & ideoque ut exceptio non numeratæ pecuniæ non datur illi, qui scripturam ex qua convenitur negat, Auth. contra qui propriam c. de non num. pec. & beneficium divisionis denegatur illi, qui se fideiussisse negat, l. si dubitet §. ita etiam d. De fideiuss. ita quoque in proposito non debet Reo neganti hoc debitum fuisse contractum, hæc præscriptio statutoria patrocinari. Ut nec patrocinari debet, ubi de debito constat; constat quoque solutionem nullam intervenisse: hoc enim casu cessante præsupposito seu præsumptione statuti, debet quoque cessare illius dispositio, Lud. Roman. cons. 102. Super eo, Felim. in cap. ult. nu. 7. in fine De præscrip. Hieronym. Gratus cons. 101. Ex serie in fine vol. 2. cum nulla sit tam vehemens præsumptio, cuius effectum non resolvat contraria appa-rens veritas, l. Optimam c. De contrab. & commut. stipul. Cum aliqui etiam non constet, quod hæc nova ordinatio sit in usum recepta, ideoque effectum juris non habeat, Gloss. & not. in cap. 1. de treuga & pace, de quo usu Reus per repetitionem seu exhibitionem Actorum in alijs causis & inter alios facta laborat, cum similitudo causarum eadem non sit; & ideo ad exemplum sententiarum in alijs causis iudex se componere non debet.

Remota igitur hac præscriptionis objectione, iusta est causa condemnandi Reum, saltem delato Actori iuramento in supplementum proba-
Consil. Wamcl. tom. 1.

tionis, c. ult. de iureiur. præsertim postquam Reus ab Actore hac in parte delatum iuramentum non accepit nec præstitit. Et cum tam evidens sit huius condemnationis necessitas, dubitatio nulla esse potest de condemnatione, quoad litem huius omnes expensas; potissimum propter Rei nimis evidentes cavillationes, & contradictionis nimiam improbabilitatem, lite ad integrum etiam annum extracta: ut quod Actor ei petenti in hoc iudicio noluit indulgere ad solvendum semestrem, per moras litem duplicatum extorqueret.

De Præscriptionibus.

S V M M A R I V M.

Præscriptio contra Ecclesiam.

1. Altari relictum cui debeatur.
2. Præscriptio quadragenaria requiritur adversus Ecclesiam.
3. Dies ultimus ceptus in præscriptione longissimi temporis an pro impleto habeatur.
4. Præscriptio longissimi temporis per citationem interruptitur.

CONSILIUM CXLVII.

DE qualitate Actoris nihil dubitandum est in hac causa M. Guilielmi Gregorii, contra D. Nicolaum Operbeys Reum. Nam etsi Reus allegationem Actoris, quod sit & fuerit Rector altaris SS. Antonij ac Sebastiani in parochiali Ecclesia de Limaele negaverit; est tamen ea sufficientissime probata per literas canonicæ institutionis ac obtentæ possessionis: quarum literarum autoritatem ac veritatem Reus tandem agnovit. Ita ut bene sit stabilitum primum fundamentum intentionis partis agentis, petendi quatuor modios testamento quondam D. Georgij Deylleren relictos pro una missa hebdomadali celebranda in dicto altari: & contra improbabilis oppositio Rei, dum ex capite Pastoris dictæ Ecclesiæ (cujus vicarium agere se dicit) contendit facultatem celebrandi huiusmodi missam, ac percipiendi dictos quatuor modios ad se pertinere; quia prædicto altari relictum sunt, hoc est intuitu dicti altaris, & nomen illius, proprium expressum, argum. l. si communis de stipul. servor. quæ exceptio causam legati ostendit, & illius nuda demonstratio non est, sed altari coheret, l. Cum tale §. falsam de cond. & demonstr. cum missa ibidem pro anima testatoris celebrari iussa sit. * Quamvis enim cum altari, quod est in Ecclesia alicujus, aliquid simpliciter legatur, emolumentum legati cedat non Rectori altaris, sed Pastori seu Curato Ecclesiæ, Panorm. in c. 1. De success. ab intest. Pet. de Vbaldin Perusinus in tract. de quarta cano. episc. & parochiali c. 7. vers. quid si testator; cum tamen altare habet bona distincta ab ipsa Ecclesia seu bonis Ecclesiæ, & cum altare in titulum perpetui beneficii erectum est, & quia altare habet in eo per Archidiaconum seu superiorem institutus est in rectorem seu curatorem perpetuum altaris, Bald. cons. 163. Super eo quod queritur n. 3. vol. 4. relictum altari cedit in augmentum fructuum altaris; quasi altari cum exolutione Ecclesiæ seu rectoris Ecclesiæ relictum, Felim. in c. Ex parte 2. n. 4. de rescrip. & in c. Dilectus nu. 3. De off. iud. ord. Id quod voluisse testato-